

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit*

Toezicht Gewasbescherming NVWA

Relatiedag Ctgb

15 Juni 2023

Inhoudsopgave

- > Kennismaking
- > De veranderende wereld
- > Gewasbescherming in het nieuws
- > Inleiding
- > Visie NVWA
- > Toezicht binnen de NVWA
- > Toezichthoudende instanties op gewasbescherming
- > Visie op gewasbescherming
- > Doelstellingen & ontwikkelingen
- > Toezicht: uitvoering & risicogericht
- > Innovaties
- > Naleving & uitdagingen
- > Conclusie

De veranderende wereld

EARTH

Gewasbescherming in het nieuws

Gewasbescherming in het nieuws

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Veel bestrijdingsmiddelen gevonden in huisstof op Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:16UUR

Het huisstof op Nederlandse boerderijen bevat veel verschillende soorten bestrijdingsmiddelen. In sommige gevallen zijn de concentraties hoog, meldt EenVandaag op basis van nieuw Europees onderzoek.

© Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in bloed, urine en ontlasting van boeren residuen van gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen. Net als in de bodem, gewassen, lucht en water in de directe omgeving. Het gaat in totaal om 170 verschillende middelen, waarbij onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst wordt aangetroffen. Voor een deel gaat het ook om middelen die al jarenlang verboden zijn en niet meer worden gebruikt.

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PUZZEL

Ter Weerster - © ANP/STVA

Weer gif in de Maas: drinkwaterbedrijf Dunea zet de pompen stil

Drinkwaterbedrijf Dunea, dat Hagenaars van drinkwater voorziet, is tijdelijk gestopt met de inname van rivierwater uit de Afgedamde Maas bij Poederroijen. Er is weer sprake van een vervuiling: in België is het landbouwbestrijdingsmiddel Prosoflocarb in het water terechtgekomen.

Gewasbescherming in het nieuws

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Veel bestrijdingsmiddelen gevonden in huisstof op Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:16UUR

Het huisstof op Nederlandse boerderijen bevat veel verschillende soorten bestrijdingsmiddelen. In sommige gevallen zijn de concentraties hoog, meldt EenVandaag op basis van nieuw Europees onderzoek.

▲ © Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in bloed, urine en ontlasting van boeren residuen van gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen. Net als in de bodem, gewassen, lucht en water in de directe omgeving. Het gaat in totaal om 170 verschillende middelen, waarbij onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst wordt aangetroffen. Voor een deel gaat het ook om middelen die al jarenlang verboden zijn en niet meer worden gebruikt.

15 juni 2023

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PUZZEL

Ter Weelken © ANP STOA

Weer gif in de Maas: drinkwaterbedrijf Dunea zet de pompen stil

Drinkwaterbedrijf Dunea, dat Hagenaars van drinkwater voorziet, is tijdelijk gestopt met de inname van rivierwater uit de Afgedamde Maas bij Poederloot. Er is weer sprake van een vervuiling: in België is het landbouwbestrijdingsmiddel Prosoflocarb in het water terechtgekomen.

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Herbicide Stomp komend seizoen beperkt leverbaar

NIEUWS AKKERBOUW HAIJO DODDE 26 JAN 2023 OM 09:52UUR

BASF meldt dat het problemen heeft met de levering van producten met de actieve stof pendimethalin. Dat betreft onder meer de herbiciden Stomp 400 SC en Wing P.

▲ © Haijo Dodde

De productielocatie voor de actieve stof in de Verenigde Staten heeft volgens BASF in het najaar van 2022 problemen ondervonden met een defecte installatie. Het opstarten van het productieproces verliep daarna ook niet zonder slag of stoot. Tot overmaat van ramp zijn door de extreem lage temperaturen in de VS ook nog leidingen bevroren, waardoor de productie opnieuw stil viel.

Door deze opeenstapeling van problemen zal er ook in Nederland een duidelijk tekort zijn aan het middel Stomp 400 SC dit voorjaar, stelt BASF als toelatingshouder. Ook het pendimethalin-

Gewasbescherming in het nieuws

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Veel bestrijdingsmiddelen in Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:59

Het huisstof op Nederlandse boerderijen en in sommige gevallen zijn de concentraties onderzocht.

© Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in de omgeving van gewasbeschermingsmiddelen in de directe omgeving. Het gebruik van onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst die al jarenlang verboden zijn en niet

In samenwerking met **Omroep West**

NOS Nieuws • Gisteren, 15:50

Drinkwaterbedrijf stopt met gebruik water uit Maas vanwege vervuiling

Drinkwaterbedrijf Dunea gebruikt voorlopig geen water uit de Maas meer. Dat besluit is afgelopen weekend genomen omdat in het water van de rivier een "vervuilingspiek" van een bestrijdingsmiddel is aangetroffen.

Volgens het waterbedrijf, dat in het westen van Zuid-Holland actief is, komen de meer dan een miljoen klanten niet zonder water te zitten. Voor het drinkwater is Dunea overgeschakeld op water uit de Lek.

De aanleiding is een meting in Limburg, dicht bij de grens met België. Daar werd het onkruidbestrijdingsmiddel tebutylazine in het water aangetroffen. Die stof wordt gebruikt in de maïsteelt en is schadelijk voor bijvoorbeeld vissen en waterplanten.

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PUZZEL

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Herbicide Stomp komend seizoen beperkt leverbaar

NIEUWS AKKERBOUW HAIJO DODDE 26 JAN 2023 OM 09:52:08

BASF meldt dat het problemen heeft met de levering van producten met de actieve stof pendimethalin. Dat betreft onder meer de herbiciden Stomp 400 SC en Wing P.

© Haijo Dodde

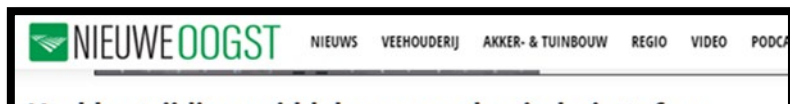
De productielocatie voor de actieve stof in de Verenigde Staten heeft volgens BASF in het najaar van 2022 problemen ondervonden met een defecte installatie. Het opstarten van het productieproces verliep daarna ook niet zonder slag of stoot. Tot overmaat van ramp zijn door de extreem lage temperaturen in de VS ook nog leidingen bevroren, waardoor de productie opnieuw stil viel.

Door deze opeenstapeling van problemen zal er ook in Nederland een duidelijk tekort zijn aan het middel Stomp 400 SC dit voorjaar, stelt BASF als toelatingshouder. Ook het pendimethalin-

Gewasbescherming in het nieuws

Veel bestrijdingsmiddelen Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:51

Het huisstof op Nederlandse boerderijen
sommige gevallen zijn de concentraties
onderzoek.

© Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in
gewasbeschermingsmiddelen
in de directe omgeving. Het ge
onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst
die al jarenlang verboden zijn en niet

NOS Nieuws • Gisteren, 15:50

Drinkwaterbedrijf stopt met gebruik Maas vanwege vervuiling

Drinkwaterbedrijf Dunea gebruikt voorlopig geen water
besluit is afgelopen weekend genomen omdat in het w
"vervuilingspiek" van een bestrijdingsmiddel is aanget

Volgens het waterbedrijf, dat in het westen van Zuid-H
meer dan een miljoen klanten niet zonder water te zitt
Dunea overgeschakeld op water uit de Lek.

De aanleiding is een meting in Limburg, dicht bij de gr
werd het onkruidbestrijdingsmiddel tebutylazine in het
stof wordt gebruikt in de maïsteelt en is schadelijk voor
waterplanten.

METEN=WETEN WIE ZIJN WE ACTIVITEITEN FEITEN/ONDERZOEK NIEUWS CONTACT

NIEUWS

Gezondheid boeren op spel door grote cocktail van landbouwgif

9 maart 2023

In het bloed van Nederlandse boeren worden verhoudingsgewijs veel bestrijdingsmiddelen
aangetroffen en huisstof op boerderijen bevat maar liefst 144 soorten landbouwgif. Europese
normen bieden maar weinig bescherming, omdat die niet kijken naar de totale

TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Markt leverbaar

de actieve stof pendimethalin.

en heeft volgens BASF in het
installatie. Het opstarten van
stoot. Tot overmaat van ramp
evroren, waardoor de

en duidelijk tekort zijn aan het
middel-stomp 400 SC dit voorjaar, stelt BASF als toelatingshouder. Ook het pendimethalin-

Gewasbescherming in het nieuws

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Veel bestrijdingsmiddelen op Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:59

Het huisstof op Nederlandse boerderijen bevat soms hoge concentraties van sommige gevallen zijn de concentraties onderzocht.

© Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in landbouwgewasbeschermingsmiddelen en in de directe omgeving. Het gif onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst die al jarenlang verboden zijn en niet

METEN METEN=WETEN WIE ZIJN WE ACTIVITEITEN FEITEN/ONDERZOEK NIEUWS CONTACT

de Volkskrant Log in Abonneren

opverhalen vandaag Opinie Cultuur & Media Podcasts Beter Leven For

GENEESKUNDE

Ontstaat parkinson door pesticiden? 'Dit is meer dan een broodjeaapverhaal van mensen die zich bezorgd maken over het milieu'

In haar praktijk in het Westland ziet neuroloog Marieke van Oijen steeds vaker parkinsonpatiënten. Is er een verband met de pesticiden die daar veel gebruikt worden? Ze gaat op zoek naar antwoorden.

Marieke Van Oijen 25 november 2022, 10:30

De aanleiding is een meting van de concentratie van het onkruidbestrijdingsmiddel tebutylazine in het huisstof. Het gif wordt gebruikt in de maïsteelt en is schadelijk voor waterplanten.

In het bloed van Nederlandse boeren worden verhoudingsgewijs veel bestrijdingsmiddelen aangetroffen en huisstof op boerderijen bevat maar liefst 144 soorten landbouwgif. Europese normen bieden maar weinig bescherming, omdat die niet kijken naar de totale

markt leverbaar

de actieve stof pendimethalin.

op spel door grote cocktail

en heeft volgens BASF in het Westland een installatie. Het opstarten van de installatie stoot. Tot overmaat van ramp is het vriesweer, waardoor de

en duidelijk tekort zijn aan het

middele stomp 400 SE dit voorjaar, stelt BASF als toelatingsvoorwaarde. Ook het pendimethalin-

Gewasbescherming in het nieuws

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Veel bestrijdingsmiddelen op Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:59

Het huisstof op Nederlandse boerderijen bevat soms hoge concentraties van sommige gewasbeschermingsmiddelen. Sommige gevallen zijn de concentraties van onderzoek.

© Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in landbouwgewasbeschermingsmiddelen in de directe omgeving. Het gebruik van onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst die al jarenlang verboden zijn en niet

In samenwerking met **Omroep West**

NOS Nieuws • Gisteren, 15:50

Drinkwaterbedrijf Maas vanwege vervuiling

Drinkwaterbedrijf Dunea geeft bekendheid aan het besluit is afgelopen week een "vervuilingsplek" van een be...

Volgens het waterbedrijf, dat meer dan een miljoen klanten Dunea overgeschakeld op v...

De aanleiding is een meting werd het onkruidbestrijdingsmiddel tebutylazine in het stof wordt gebruikt in de maïsteelt en is schadelijk voor waterplanten.

METEN METEN=WETEN WIE ZIJN WE

de Volkskrant

Log in Abonneren

opverhalen vandaag Opinie Cultuur & Media Podcasts Beter Leven For

GENEESKUNDE

Ontstaat parkinson door pesticiden? 'Dit is meer dan een broodjeaapverhaal van mensen die zich bezorgd maken over het milieu'

In haar praktijk in het Westland ziet neuroloog Marieke van Oijen steeds vaker parkinsonpatiënten. Is er een verband met de pesticiden die daar veel gebruikt worden? Ze gaat op zoek naar antwoorden.

Marieke Van Oijen 25 november 2022, 10:30

Akkerbouwbedrijf Nieuws Machines Duurzaamheid

De NVWA heeft donderdag 22 november 2018 een bedrijf in het zuiden van het land doorzocht in een onderzoek naar de handel in illegale gewasbeschermingsmiddelen. Het bedrijf wordt er van verdacht gewasbeschermingsmiddelen ter bestrijding van buxusmotten te verkopen die in Nederland niet zijn toegelaten.

Bij de doorzoeking zijn (digitale) administratie en gewasbeschermingsmiddelen in beslag genomen. Er zijn geen aanhoudingen verricht. In Nederland mogen alleen in Nederland goedgekeurde gewasbeschermingsmiddelen worden verkocht en

In het bloed van Nederlandse boeren worden verhoudingsgewijs veel aangetroffen en huisstof op boerderijen bevat maar liefst 144 soorten landbouwgif. Europese normen bieden maar weinig bescherming, omdat die niet kijken naar de totale

in duidelijk tekort zijn aan het

Gewasbescherming in het nieuws

NIEUWE OOGST NIEUWS VEEHOUDERIJ AKKER- & TUINBOUW REGIO VIDEO PODCAST

Veel bestrijdingsmiddelen in beslag op Nederlandse boerderijen

NIEUWS ECONOMIE TYS HALLEMA 02 FEB 2023 OM 11:59

Het huisstof op Nederlandse boerderijen... sommige gevallen zijn de concentraties... onderzoek.

© Waterschap Zuiderzeeland

Behalve in huisstof zijn ook in... gewasbeschermingsmiddelen... in de directe omgeving. Het g... onkruidbestrijder glyfosaat het vaakst... die al jarenlang verboden zijn en niet...

METEN

de Volkskrant

opverhalen vandaag Opinie Cultuur & Media

In samenwerking met **Omroep West**

NOS Nieuws • Gisteren, 15:50

Drinkwaterbedrijf Maas vanwege verontreiniging

Drinkwaterbedrijf Dunea ge... besluit is afgelopen week... "vervuilingspiek" van een be...

Volgens het waterbedrijf, da... meer dan een miljoen klante... Dunea overgeschakeld op v...

De aanleiding is een meting... werd het onkruidbestrijdingsmiddel tebutylazine in het... stof wordt gebruikt in de maïsteelt en is schadelijk voor... waterplanten.

GENEESKUNDE

Ontstaat parkinson? 'Dit is een broodjeaap voor mensen die zich maken over het n...

In haar praktijk in het Westland... van Oijen steeds vaker parkinson... verband met de pesticiden die d... worden? Ze gaat op zoek naar an...

Marieke Van Oijen 25 november 2022, 10:30

nvwa.nl/nieuws-€

NVWA neemt 2.000 liter illegale gewasbeschermingsmiddelen in beslag

Nieuwsbericht | 09-06-2021 | 15:17

Inspecteurs en rechercheurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) hebben op dinsdag 8 juni een grote hoeveelheid illegale gewasbeschermingsmiddelen in beslag genomen. Zij troffen in totaal 2.000 liter niet in Nederland toegelaten middelen aan bij een boomkweker in het Oosten van Nederland. Tegen de man wordt proces-verbaal opgemaakt.

Akkerbouwbedrijf

Nieuws Machines Duurzaamheid

De NVWA heeft donderdag 22 november 2018 een bedrijf in het zuiden van het land doorzocht in een onderzoek naar de handel in illegale gewasbeschermingsmiddelen. Het bedrijf wordt er van verdacht gewasbeschermingsmiddelen ter bestrijding van buxusmotten te verkopen die in Nederland niet zijn toegelaten.

Bij de doorzoeking zijn (digitale) administratie en gewasbeschermingsmiddelen in beslag genomen. Er zijn geen aanhoudingen verricht. In Nederland mogen alleen in Nederland goedgekeurde gewasbeschermingsmiddelen worden verkocht en

...oorten landbouwgif. Europese... naar de totale... duidelijk tekort zijn aan het... romp 400 SE die voorjaar, sterk D&S als toelatingsnummer. Ook het pendimethalin-

Inleiding

- › Korte schets NVWA
  - Organisatie
  - Toezichthouder
  - Handhaver
  - Visie op toezicht

Visie NVWA

Wij zien toe op de veiligheid van voedsel en consumentenproducten, het dierenwelzijn en de bescherming van de natuur:

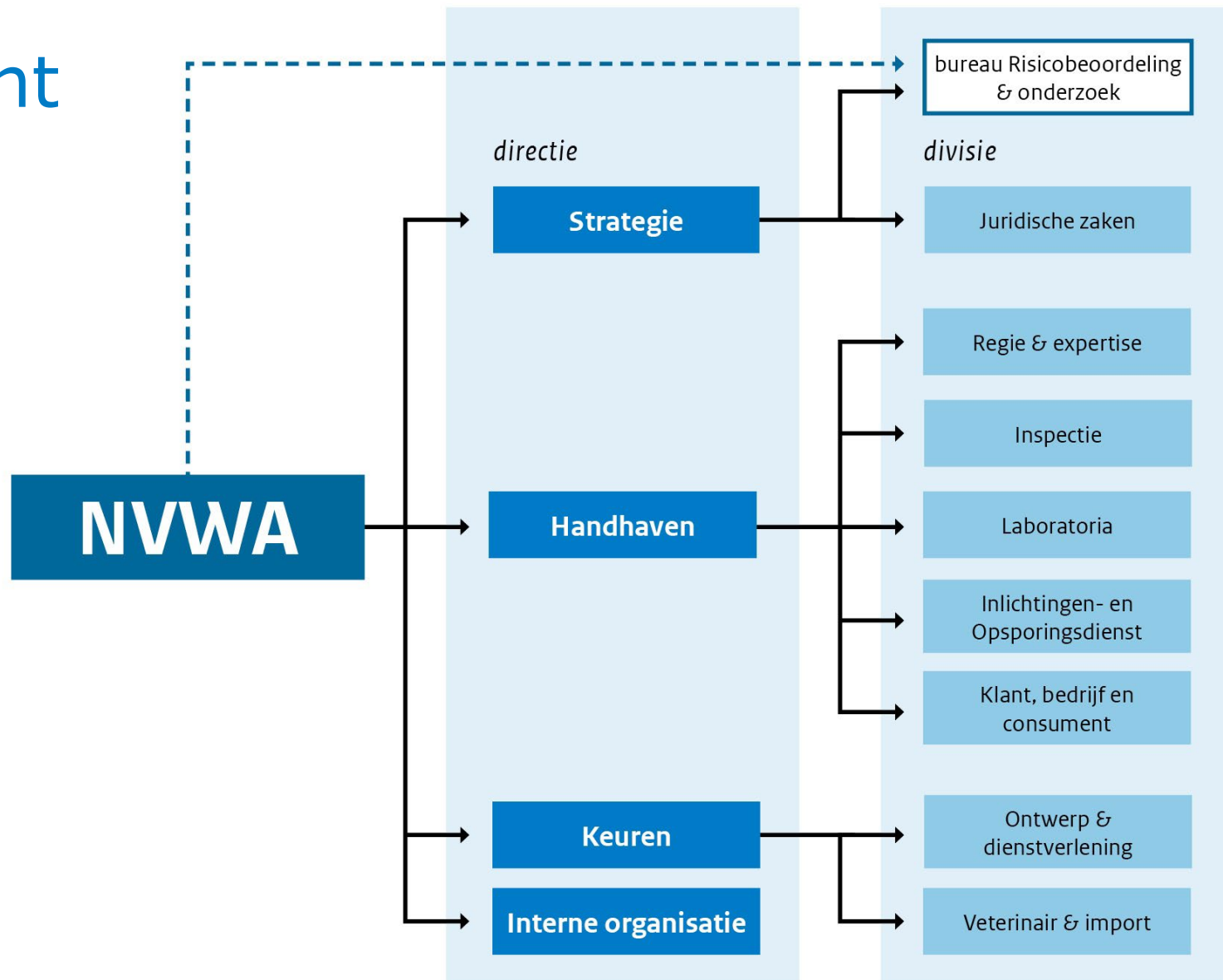
- › Voedselveiligheid
- › Productveiligheid
- › Tabaks- en alcoholontmoediging
- › Diergezondheid
- › Dierenwelzijn
- › Plantgezondheid
- › Natuur & milieu

Waar zit het toezicht binnen de NVWA

Toeziethoudende instanties op gewasbescherming

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nederlandse Arbeidsinspectie
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Douane
Ministerie van Financiën

Visie op gewasbescherming

'De NVWA staat voor de bescherming van gezondheid van mens, natuur en milieu door het bewaken en bevorderen van een duurzame en toekomstbestendige gewasbescherming en toepassing van biociden'

Doelstellingen gewasbescherming tot 2026

1. Illegale handel
2. Correct gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
3. Toezicht op biociden agrarische bedrijven
4. Geïntegreerde gewasbescherming

Risico niet toegelaten middelen of onjuist gebruik

- › Kader: toelating van Ctgb met voorwaarden voor toepassing
- › Door gebruik van niet toegelaten middelen of onjuist gebruik van toegelaten middelen kan er gevaar ontstaan voor mens, dier en milieu.
- › Sector en gebruiker primair verantwoordelijk voor juiste naleving

Ontwikkelingen gewasbescherming

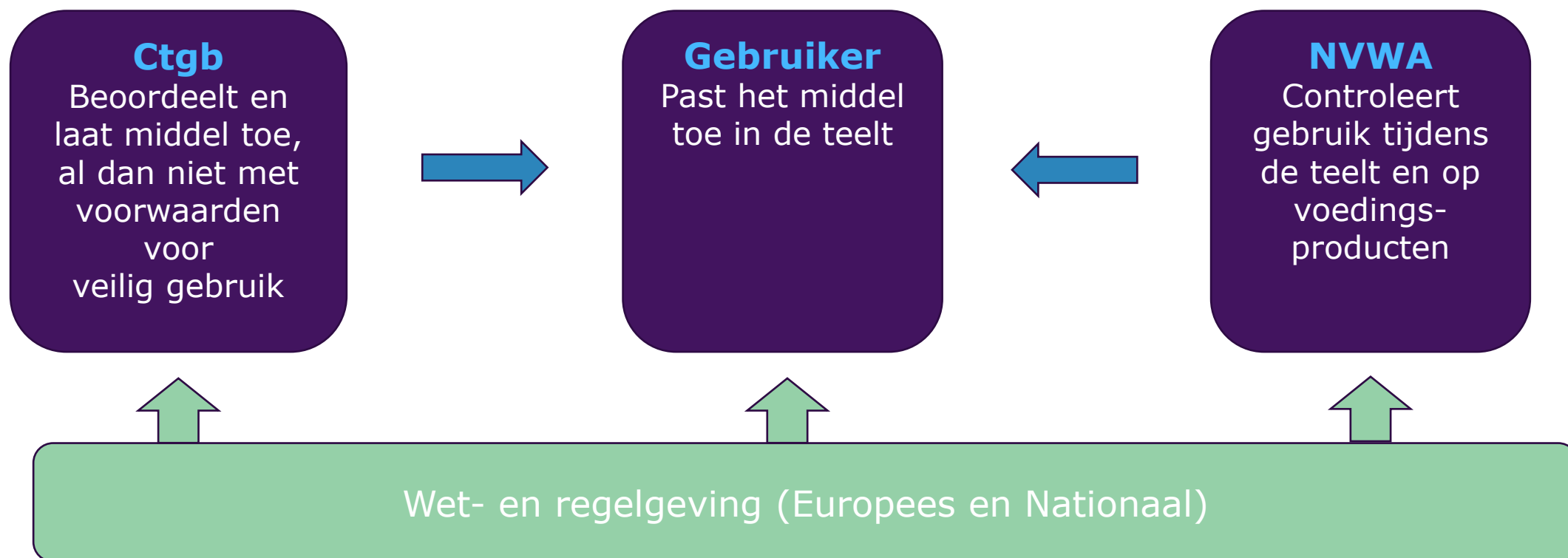
- › Transitie naar duurzame teelt (toekomstvisie gewasbescherming 2030 en uitvoeringsprogramma)
- › Toenemende druk op beschikbare middelenpakket voor teler om ziekten en plagen te bestrijden
- › Nieuw opkomende ziekten en plagen
- › Wens meer 'laag risicomiddelen' beschikbaar en IPM maatregelen
- › Digitalisering in beleid, praktijk, en toezicht

Uitvoeringsprogramma

**Toekomstvisie
gewasbescherming
2030**

Relatie Ctgb - gebruiker - NVWA

Hoe wordt toezicht uitgevoerd?

Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

- › Fysieke inspecties
- › Internet toezicht
- › Administratief toezicht
- › Meldingen

Voedselproducten (residuen van gewasbeschermingsmiddelen)

- Monsternames bij winkelketens, industriële bedrijven, groothandels, veilingen en distributiecentra

Hoe risicogericht toezicht?

- › Nalevingscijfers
- › Impact op Mens, Dier & Milieu

Innovaties in toezicht

Nalevingverhogen

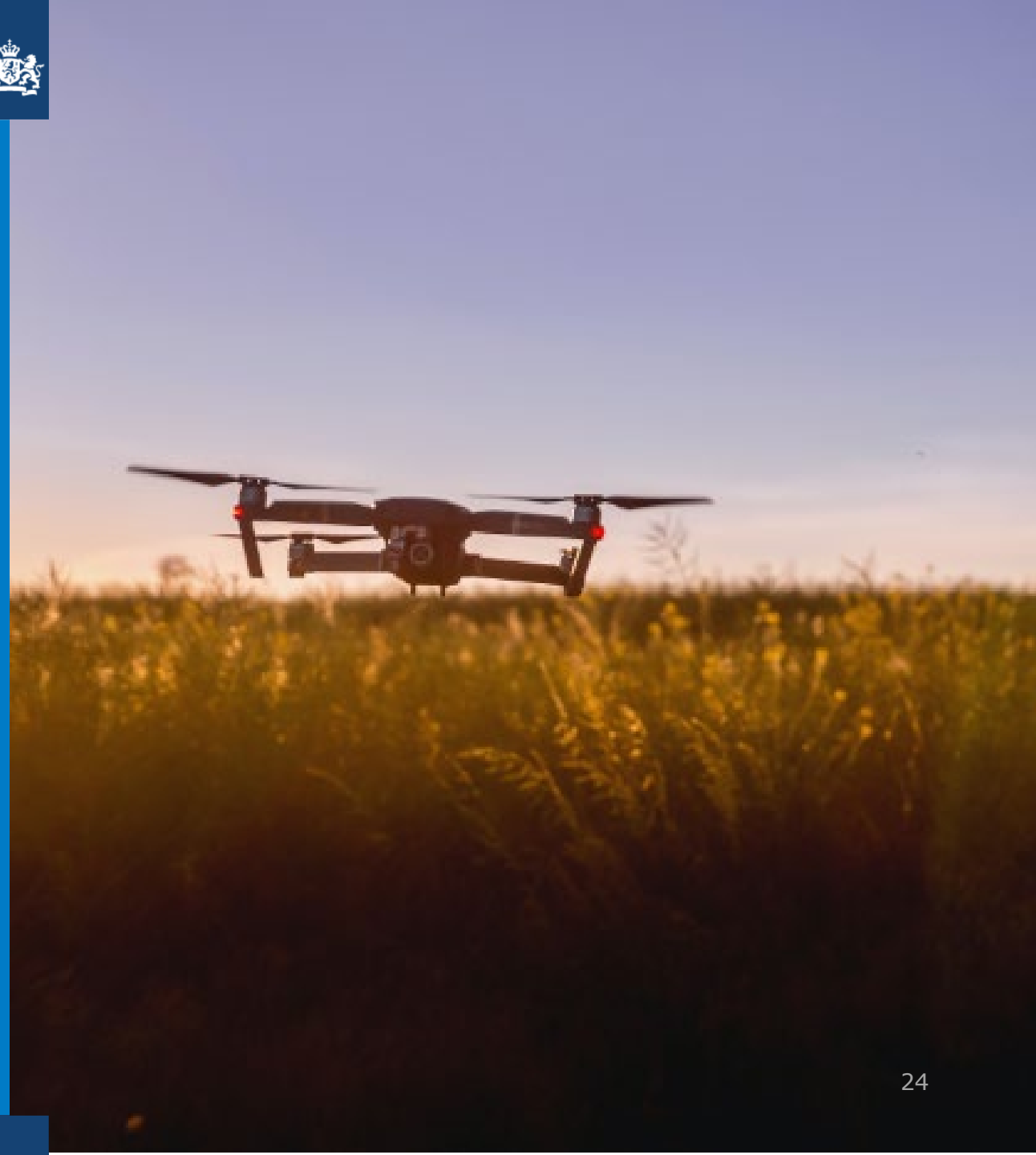
- Stimulerend toezicht
- Gerichte communicatie, aandacht vragen /kennisverhogen
- Gedragsbeïnvloeding

In contact met de maatschappij

- Overleg stakeholders en NGO's

Technische innovaties tbv efficiëntie

- Drones (filmpje drones)
- Gebruik data
- Risicomodel
- Technische innovaties als gebruik van apps (o.a. etiket herkenning)

Naleving in de praktijk

- › Naleving op gebruik van illegale (niet toegelaten) middelen versus onjuist toepassen van toegelaten middelen

Optie 1:

- meer illegale middelen

Optie 2:

- middelen worden vaker onjuist toegepast

Uitdagingen in toezicht en naleving

- › Complexiteit van toepassingsvoorwaarden op etiket
  - Combinatie van meerdere voorwaarden, waardoor leesbaarheid/uitvoerbaarheid in de knel komt
  - Soms beperkte beschikbaarheid van technieken in praktijk
  - (Lage naleving op toepassingsvoorwaarden is o.a. een gevolg van complexiteit)
- › Minder middelen beschikbaar, waardoor druk op toegelaten middelen groter
- › Beschermingsdoelen belangrijk (mens, dier en milieu)
- › Oproep! Gezamenlijke verantwoordelijkheid vergroten en pakken

Samenvatting & Conclusie

- › Maatschappelijke aandacht vs. naleving?
- › Uitdagingen
- › Gezamenlijkheid

